

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
AL REPUBLICII MOLDOVA

IOM
UN MIGRATION

World Health
Organization
European Region

Finanțat de
Uniunea Europeană

Elveția.

Protecția temporară – un drept la servicii medicale pentru persoanele refugiate din Ucraina

CUPRINS:

Protecția temporară – un drept la servicii medicale pentru persoanele refugiate din Ucraina	3
Asistența medicală urgentă prespitalicească	4
<i>Principii generale</i>	<i>4</i>
<i>Modalități de solicitare a asistenței medicale urgente</i>	<i>5</i>
<i>Procesul de acordare a asistenței medicale urgente.....</i>	<i>5</i>
Asistența medicală primară	6
<i>Specialiști și structuri implicate</i>	<i>6</i>
<i>Modalități de acces.....</i>	<i>6</i>
<i>Servicii oferite.....</i>	<i>7</i>
Asistența medicală specializată de ambulator	9
<i>Acces și programare</i>	<i>9</i>
<i>Servicii oferite.....</i>	<i>10</i>
Asistența medicală stomatologică	11
<i>Servicii oferite.....</i>	<i>11</i>
<i>Acces și instituții prestatoare</i>	<i>12</i>
Asistența medicală spitalicească	13
<i>Principii generale</i>	<i>13</i>
<i>Modalități de internare.....</i>	<i>13</i>
<i>Procesul de acordare a asistenței medicale.....</i>	<i>14</i>
<i>Proceduri la externare</i>	<i>15</i>

Protecția temporară – un drept la servicii medicale pentru persoanele refugiate din Ucraina

Persoanele refugiate din Ucraina, care beneficiază de protecție temporară sau sunt în proces de obținere a acesteia (de aici denumite **beneficiari de protecție temporară**) au acces la asistență medicală în instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova, conform actelor normative elaborate de Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM).

Asistența medicală urgentă prespitalicească

Asistența medicală urgentă prespitalicească este oferită gratuit, 24/7, pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Scopul principal este menținerea parametrilor vitali și, dacă este necesar, transportul pacientului către o instituție medicală specializată. Beneficiarii de protecție temporară au acces la asistența medicală urgentă prespitalicească în condiții similare cu cetățenii Republicii Moldova.

Principii generale

- Orice solicitare a asistenței medicale de urgență trebuie soluționată.
- În cazurile critice, orice lucrător medical, indiferent de specialitate sau instituție, are obligația de a oferi îngrijire medicală până la stabilizarea pacientului sau transferul acestuia.

Modalități de solicitare a asistenței medicale urgente

1. Apel la serviciul 112.

2. Adresare directă la:

- Echipajele de asistență medicală urgentă (AMU) din cadrul Centrului Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească (CNAMUP).
- Stațiile sau punctele de asistență medicală urgentă, amplasate în teritoriu pentru intervenții rapide.
- Unitățile de primire urgente (UPU) sau Camerele de Gardă (CG) din cadrul spitalelor.
- Orice instituție medicală aflată în proximitate.

Procesul de acordare a asistenței medicale urgente

- **În afara instituțiilor medicale:** AMU intervine la locul solicitării pentru stabilizarea pacientului, administrarea tratamentului conform protocoalelor și, dacă este necesar, transportarea către o unitate specializată.
- **În cadrul instituțiilor medicale:** Personalul UPU/ CG evaluează pacientul, stabilește diagnosticul, oferă tratament de urgență, dispune spitalizarea după caz sau recomandă măsuri de supraveghere și tratament în ambulator sau transferă pacientul către o unitate cu competențe specifice.

Asistența medicală primară

Asistența medicală primară este furnizată în cadrul instituțiilor de asistență medicală primară, indiferent de forma juridică de organizare. Medicul de familie are rolul de a monitoriza starea de sănătate a persoanelor înregistrate și de a coordona îngrijirea acestora în sistemul medical. Beneficiarii de protecție temporară au acces la servicii medicale primare în condiții similare cu cetățenii Republicii Moldova.

Specialiști și structuri implicate

- Medicul de familie, medicul pediatru, obstetrician-ginecologul și alți specialiști din asistența medicală primară.
- Centre comunitare de sănătate mintală și centre de sănătate prietenoase tinerilor.

Modalități de acces

- **Înregistrarea la medicul de familie** în cadrul instituției medico-sanitare teritoriale.
- **Programare prealabilă** pentru consultații, cu excepția cazurilor de urgență.

- **Adresare directă** - în cazul unor afecțiuni acute.
- **Solicitarea serviciilor la domiciliu**, în cazul pacienților imobilizați, cu afecțiuni grave, și a copiilor 0-5 ani.
- **Persoanele care necesită servicii de sănătate mintală, pediatrie, suport pentru alte maladii** pot accesa serviciile direct cu programare la specialist sau prin intermediul medicului de familie.

Servicii oferite

a) Servicii profilactice

- Promovarea sănătății: consiliere pentru un stil de viață sănătos, combaterea factorilor de risc (fumat, alcool, sedentarism).
- Educație sanitară și supravegherea dezvoltării copiilor, conform standardelor aprobate.
- Vaccinare conform Programului Național de Imunizări.
- Planificare familială și îngrijirea gravidelor și lăuzelor, conform standardelor aprobate.
- Control medical anual pentru depistarea precoce a maladiilor.
- Screening pentru identificarea timpurie a unor afecțiuni.

b) Servicii consultative și de diagnostic

- Consultație medicală pentru diagnostic și tratament.
- Prescrierea investigațiilor de laborator și instrumentale, conform anexei nr. 4 la Normele metodologice de aplicare a Programului unic al AOAM.
- Prescrierea tratamentului medical și de reabilitare, inclusiv cu eliberarea rețetelor pentru medicamente/dispozitive medicale compensate pe formular de rețetă nr. 3/C.
- Monitorizarea pacienților cu maladii cronice.
- Trimiterea pacienților la specialiști pentru consult și investigații suplimentare.
- Vizite la domiciliu pentru pacienții cu mobilitate redusă sau afecțiuni severe.

c) Servicii de urgență

- Asistență medicală pentru urgențe medico-chirurgicale.
- Solicitare a Serviciului 112 pentru cazurile grave.
- Supraveghere și tratament în cazul urgențelor de sănătate publică.

d) Activități de suport

- Eliberarea certificatelor de concediu medical și altor certificate medicale.
- Evidența și completarea documentației medicale.

Asistența medicală specializată de ambulator

Asistență medicală specializată de ambulator constă din tot setul de servicii medicale acordate de medicul specialist de profil împreună cu personalul mediu încadrat în realizarea actului medical la nivel de ambulator și cuprinde toate activitățile, inclusiv manopere medicale specifice ce țin de competența specialistului. Beneficiarii de protecție temporară au acces la asistența medicală specializată de ambulator în condiții similare cu cetățenii Republicii Moldova.

Acces și programare

- Programarea la consultație se poate realiza:
 - Direct de către pacient.
 - La recomandarea medicului de familie.
 - La recomandarea unui alt medic specialist.
- Programarea și consultația se realizează la nivel teritorial sau republican, conform reglementărilor stabilite.
- Consultația poate fi acordată și la domiciliu, dacă medicul de familie justifică necesitatea.

Servicii oferite

a) Servicii consultative și de diagnostic

- Consultație medicală pentru diagnostic și tratament.
- Prescrierea investigațiilor de laborator și instrumentale, conform anexei nr. 4 la Norme metodologice de aplicare a Programului unic al AOAM.
- Supravegherea pacienților cu maladii cronice conform anexei nr. 2 la Norme metodologice de aplicare a Programului unic al AOAM.

b) Tratament și intervenții specifice

- Prescrierea tratamentului medical și de reabilitare cu monitorizarea acestuia.
- Realizarea manoperelor medicale specifice pentru unele specialități/servicii, conform anexei nr. 3 la Norme metodologice de aplicare a Programului unic al AOAM.

c) Servicii de urgență

- Asistență medicală pentru urgențe medico-chirurgicale.
- Solicitarea Serviciului 112 pentru cazurile grave.

d) Servicii profilactice

- Promovarea sănătății: consiliere pentru un stil de viață sănătos, combaterea factorilor de risc (fumat, alcool, sedentarism). Consiliere pre- și post-test pentru boli infecțioase (HIV, hepatite, sifilis).
- Screening pentru identificarea timpurie a unor afecțiuni.

Asistența medicală stomatologică

Asistența medicală stomatologică include servicii stomatologice de prevenție și de tratament în caz de urgențe. Serviciile se acordă cu sau fără anestezie locală/generală, în funcție de necesitate. Beneficiarii de protecție temporară au acces la asistența medicală stomatologică în condiții similare cu cetățenii Republicii Moldova.

Servicii oferite

a) Profilaxie și prevenție

- Examinarea stomatologică anuală a copiilor din grădinițe și școli.
- Consultații profilactice pentru copii de până la 18 ani și gravide cu periaj dentar, detartraj dentar, aplicarea remediilor profilactice, sigilarea fisurilor.
- Consultații profilactice anuale acordate tuturor persoanelor.

b) Tratament stomatologic

- Obturarea defectelor coronariene provocate de carie și tratamentul complicațiilor acestora la copii și gravide.
- Extracții dentare la indicații medicale.
- Intervenții în urgențe stomatologice.
- Tratarea infecțiilor acute ale cavității bucale.

Acces și instituții prestatoare

- Serviciile sunt acordate în clinici stomatologice, centre municipale și raionale contractate de CNAM.
- La necesitate pacienților li se oferă acces la servicii paraclinice, după caz investigații de radiodiagnostic.

Asistența medicală spitalicească

Asistența medicală spitalicească pentru beneficiarii de protecție temporară include serviciile medicale acordate în staționar pacienților cu urgențe medico-chirurgicale. Scopul principal este stabilizarea stării de sănătate și tratamentul pacienților într-un mediu controlat și supravegheat medical.

Principii generale

- Sunt asigurate cazurile de urgențe medico-chirurgicale conform anexei nr. 1 la Normele metodologice de aplicare a Programului unic al AOAM.
- Serviciile se acordă în cadrul prestatorilor publici de asistență medicală spitalicească.
- Pacienților cu diagnosticul de Sindrom coronarian acut/ Infarct miocardic acut, serviciile pot fi prestate și în cadrul prestatorilor privați, contractați de CNAM pentru programul special „Cardiologie intervențională”.
- Sunt oferite servicii medicale de diagnostic, tratament și îngrijire continuă.

Modalități de internare

Internarea de urgență se realizează prin intermediul Unității de primire urgențe (UPU) sau Camerei de Gardă (CG) din cadrul spitalelor.

- La adresare directă a pacientului.
- Transportarea cu echipajul AMUP.
- Prin transfer interspitalicesc.

Procesul de acordare a asistenței medicale

- **Condiții de internare:** Pacienții beneficiază de confort, intimitate și îngrijire igienică adecvată.
- **Informarea pacientului:** La internare, medicul curant explică opțiunile de tratament și obține consimțământul pacientului.
- **Dreptul la însoțitor:**
 - Părintele/tutorele poate însoți copilul internat sub 9 ani.
 - Copiii grav bolnavi pot fi însoțiți până la 18 ani.
 - Persoanele cu nevoi speciale pot fi însoțite de asistent personal.
- **Internare pentru diagnostic și tratament:** Evaluarea complexă a pacienților și administrarea tratamentelor necesare pentru afecțiuni acute/cronice în acutizare.
- **Suport multidisciplinar:** Echipe formate din diferiți specialiști colaborează pentru a oferi un plan de tratament integrat și personalizat.
- **Asigurare cu medicamente și consumabile.**
- **Intervenții chirurgicale:** Intervenții de urgență, efectuate în săli de operație dotate corespunzător.
- **Terapie intensivă:** Îngrijirea pacienților în stare critică, care necesită monitorizare și suport vital continuu.

- **Recuperare postoperatorie:** Programe de recuperare menite să restabilească funcțiile afectate în urma intervențiilor chirurgicale.
- **Cazare și alimentație:** Asigurarea condițiilor de spitalizare adecvate, inclusiv mese conform necesităților dietetice.
- **Calitatea îngrijirilor:** Serviciile medicale sunt prestate conform protocoalelor clinice naționale/instituționale și standardelor medicale de diagnostic și tratament, asigurând o îngrijire adecvată și eficientă.
- **Confidențialitatea informațiilor:** Datele personale și medicale ale pacienților sunt protejate și utilizate doar în scopuri medicale.
- **Continuitatea îngrijirilor:** Asigurarea unei tranziții fluente între diferite niveluri de asistență medicală, de la spitalizare la îngrijirea ambulatorie sau la domiciliu.

Proceduri la externare

- Pacientul primește un **extras medical** care include:
 - Diagnosticul stabilit.
 - Procedurile efectuate.
 - Rezultatele investigațiilor.
 - Recomandările pentru tratament și recuperare ulterioară.
- Documentele trebuie prezentate medicului de familie sau specialistului de profil pentru continuarea supravegherii medicale.

Material pregătit de specialiștii Companiei Naționale de Asigurări în Medicină în coordonare cu Ministerul Sănătății și Grupul tehnic ONU de sănătate și nutriție privind gestionarea crizei refugiaților din Ucraina, coordonat de Biroul OMS din Republica Moldova. Informațiile exprimate aparțin în exclusivitate autorilor și nu reflectă în mod obligatoriu părerea și politicile agențiilor și organizațiilor Națiunilor Unite.

Designul și tiparul au fost realizate cu sprijinul financiar al Uniunii Europene în cadrul proiectului regional „Împreună pentru o mai bună sănătate a refugiaților și persoanelor strămutate din Ucraina”, parte a programului „EU4Health”, proiect implementat în Republica Moldova de Organizația Mondială a Sănătății și Organizația Internațională pentru Migrație.

Această activitate este susținută inclusiv în cadrul proiectului „Asigurarea accesului echitabil al refugiaților cu protecție temporară la servicii de sănătate de calitate în Republica Moldova”, implementat prin intermediul platformei MPTF (Fondul de încredere al partenerilor ONU) de către Organizația Internațională pentru Migrație, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație și Organizația Mondială a Sănătății, cu sprijinul financiar al Guvernului Elveției.